

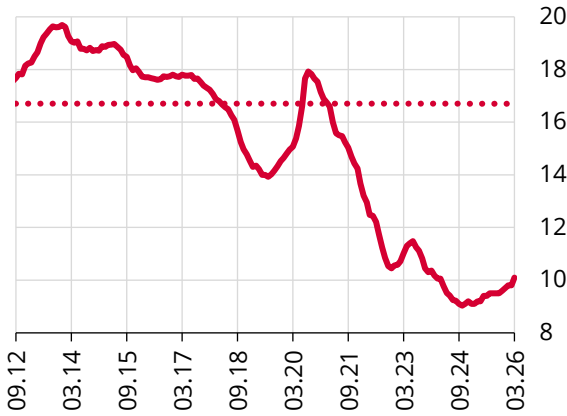
III. Finans Dışı Kesim

III.1 Hanehalkı Gelişmeleri

Hanehalkı finansal borcunun GSYİH'ye oranında son dönemde ılımlı bir artış gerçekleşmiştir.

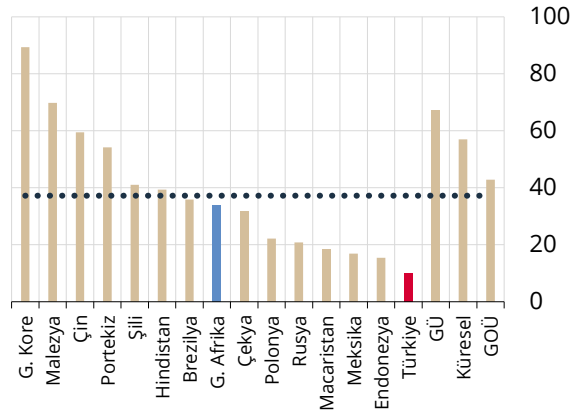
Türkiye'de hanehalkı borcunun GSYİH'ye oranı 2026 yılı ilk çeyreğinde yüzde 10,1 ile emsal ülke değerleri ve uzun dönem ortalamasının belirgin altında kalmaya devam etmektedir (Grafik III.1.1 ve Grafik III.1.2). 2024 yılı son çeyreğine kadar gerileyen borçluluk oranı 2025 yılından itibaren ılımlı düzeyde artmıştır. Özellikle teminatsız bireysel krediler kaynaklı borçluluk artışı milli gelir büyümesinin üzerinde gerçekleşmiştir. Sıkı parasal duruş ile makroihtiyati araçların hanehalkı borcunun büyümesindeki dengeleyici rolü devam etmektedir.

Grafik III.1.1: Türkiye'de Hanehalkı Borçluluğu
(Finansal Borç/GSYİH, %)

Kaynak: TCMB, BDDK, TÜİK
Son Gözlem: 03.26
Dipnot: Kesikli çizgi ilgili serinin 2012-2022 dönemi ortalamasını göstermektedir. 2026 yılı ilk çeyrek GSYİH tahmini değerdir.

Grafik III.1.2: Emsal Ülkelerin Hanehalkı Borçluluğu
(Finansal Borç/GSYİH, %)

Kaynak: IIF
Son Gözlem: 2025Ç4
Dipnot: Mavi renk örneklemedeki medyan ülkeyi, kesikli çizgi ilgili örneklemin 2025 yılı dördüncü çeyrek ortalamasını göstermektedir.

Tablo III.1.1: Hanehalkı Finansal Yükümlülükleri

	03.25		09.25		03.26		3 Aylık Büyüme (Yıllıklan.)	Yıllık Büyüme
	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı		
Toplam Yükümlülük	4.418	9,2	5.490	9,5	6.639	10,1	37,4	50,3
Konut Kredisi	549	1,1	625	1,1	744	1,1	43,0	35,4
Taşıt Kredisi	80	0,2	61	0,1	64	0,1	-23,6	-19,9
İhtiyaç Kredisi	1.641	3,4	2.047	3,6	2.522	3,8	35,7	53,7
KMH	537	1,1	709	1,2	898	1,4	51,9	67,2
İhtiyaç (KMH hariç)	1.104	2,3	1.338	2,3	1.624	2,5	27,7	47,1
BKK	2.069	4,3	2.655	4,6	3.177	4,8	38,4	53,6
Taksitli BKK	703	1,5	949	1,6	1.188	1,8	48,7	69,0
Taksitsiz BKK	1.365	2,8	1.706	3,0	1.989	3,0	32,7	45,7
VYŞ Alacakları	79	0,2	101	0,2	132	0,2	55,4	67,7

Kaynak: TCMB, BDDK, TÜİK

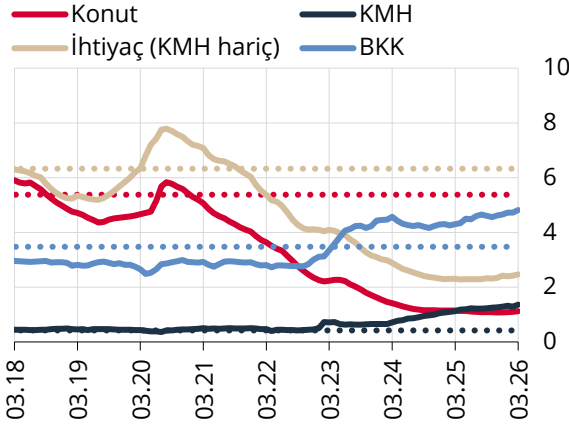
Dipnot: Yükümlülükler TGA'ları da içermektedir. Finansman şirketleri dâhildir. 2026 yılı ilk çeyrek GSYİH tahmini değerdir.

Hanehalkı borç kompozisyonunda kısa vadeli ve teminatsız kredilerin payındaki artış durmuştur.

Hanehalkı borçlarının kalem bazında yıllık ve üç aylık büyüme hızları kıyaslandığında ihtiyaç kredisi, KMH ve BKK ürünlerinde üç aylık büyümelerin yıllık büyümelerin altında kalarak yavaşladığı görülmektedir. Diğer yandan konut kredisi büyümesi ise hızlanmıştır (Tablo III.1.1). Bu gelişmeler hanehalkı borçlarının GSYİH'ye oranı ile hanehalkı borç kompozisyonu göstergelerinden de izlenebilmektedir. KMH ve BKK borçlarının toplam hanehalkı borcu içindeki paylarında 2023 yılından itibaren görülen artış son dönemde ortadan kalkmıştır. İhtiyaç kredilerindeki büyüme sınırının yanı sıra KMH ve BKK ürünlerine yönelik 2026 yılından itibaren TCMB ve BDDK

tarafından atılan adımların söz konusu borçlardaki yükselişi yavaşlattığı değerlendirilmektedir (Grafik III.1.3 ve Grafik III.1.4).

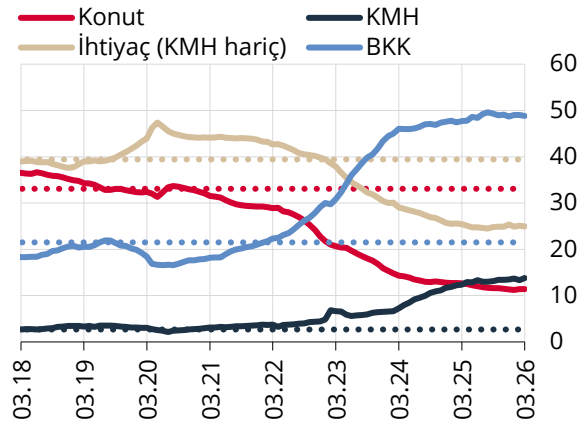
Grafik III.1.3: Hanehalkı Finansal Borçlarının GSYİH'ye Oranı (%)

Kaynak: TCMB, BDDK, TÜİK

Dipnot: Yükümlülükler TGA'ları da içermektedir. 2026 yılı ilk çeyrek GSYİH tahmini değerdir. Kesikli çizgiler ilgili renkleri serilerin 2012-2022 dönemi ortalamasını göstermektedir.

Grafik III.1.4: Hanehalkı Finansal Borçlarının Dağılımı (%)

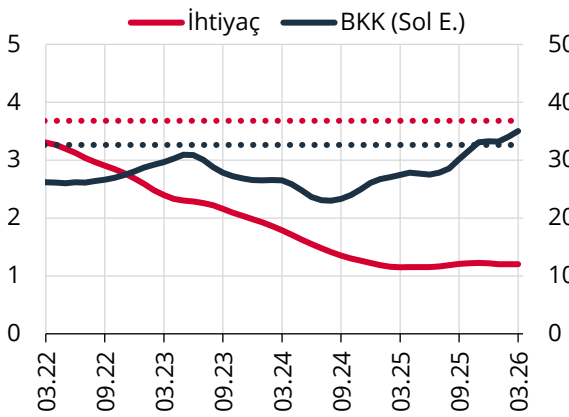

Son Gözlem: 03.26

İhtiyaç kredilerinde ortalama vadeler geçmiş yıllardaki seviyelerin belirgin altında seyrederken, BKK'da vadeler uzama eğilimindedir.

İhtiyaç kredilerinde ortalama vade uzun dönem ortalamasının oldukça altında yataya yakın seyretmektedir. BKK ortalama vadeleri ise taksitli harcamaların etkisiyle artış eğilimine girerek tarihsel ortalamasının üzerine çıkmıştır (Grafik III.1.5). Elektrikli araçlar hariç taşıt kredilerinde mevcut vade ve kredi değer oranları nedeniyle bu ürünün ortalama vadesinde yatay seyir gözlenmektedir. Konut kredilerinde ise hanede birden fazla konut alımı için kredi değer oranının yüzde 75 azaltılarak uygulanması ve konut finansmanındaki maliyetler nedeniyle vadeler uzun dönem ortalamasının altında seyretmektedir (Grafik III.1.6).

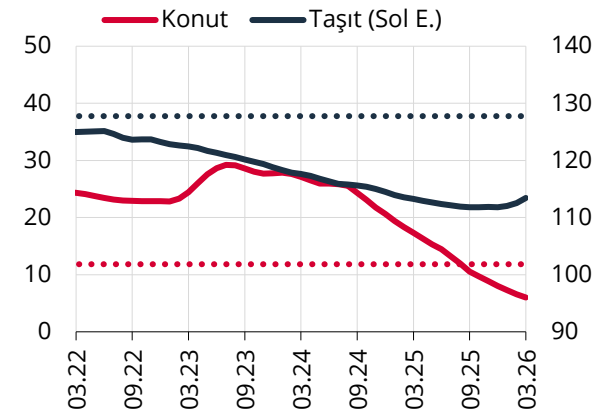
Grafik III.1.5: Bireysel Kredi Alt Kalemlerinde Ortalama Vade (Ay)

Kaynak: TCMB, BDDK

Dipnot: Ortalama vade hesaplaması orijinal vadeli stok kredi bakiyelerinde kalan tutar üzerinden yapılmaktadır. Serilerin üç aylık hareketli ortalaması gösterilmektedir. Kesikli çizgiler ilgili renkleri serilerin 2012-2022 dönemi ortalamasını göstermektedir.

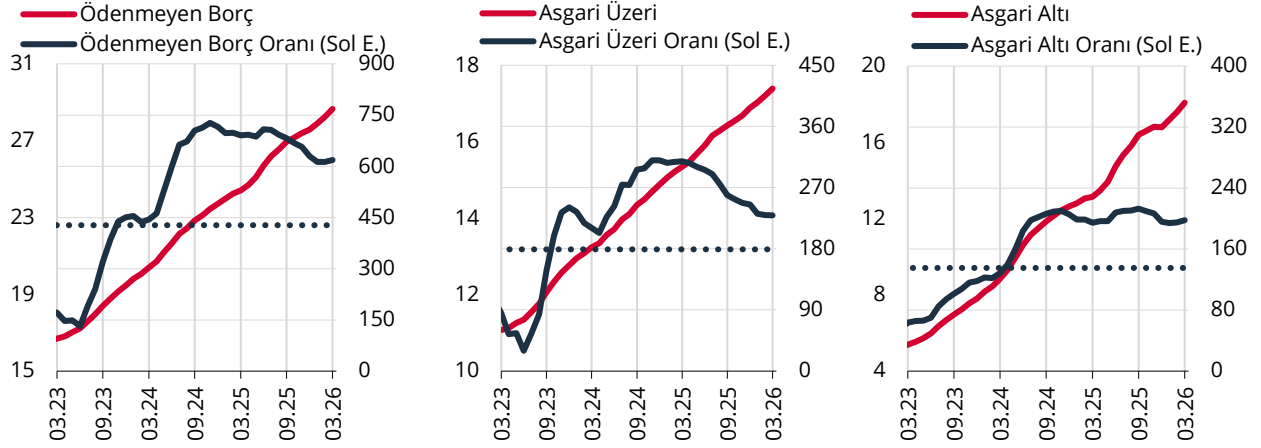
Grafik III.1.6: Bireysel Kredi Alt Kalemlerinde Ortalama Vade (Ay)

Son Gözlem: 03.26

Kredi kartı borçlarına yönelik devreye alınan yapılandırma imkânları ile ödemesi geciken BKK borcunun toplam borca oranı gerilemiştir.

BDDK, 2025 Temmuz ayında ve 2026 Ocak ayında dönem borcu kısmen ya da tamamen ödenmemiş BKK borç bakiyelerine yönelik yapılandırma imkânları getirmiştir. Finansal koşulların sıkı seyrettiği mevcut dönemde söz konusu düzenlemelerin etkisi ile 2025 yılı ikinci yarısından itibaren asgari oranın üzerinde ödenmekle birlikte gecikmeye düşen BKK borç oranında azalış eğilimi gözlenmiştir. Diğer yandan, ödemesi geciken toplam BKK borcunun oranı mevcut Rapor döneminde yüzde 26 seviyesine düşmekle birlikte tarihsel ortalamasının üzerinde kalmaya devam etmektedir (Grafik III.1.7).

Grafik III.1.7: Bireysel Kartlarda Faize Bırakılan Borç (Milyar TL, %, 3 Aylık HO)

Kaynak: TCMB, BDDK

Son Gözlem: 03.26

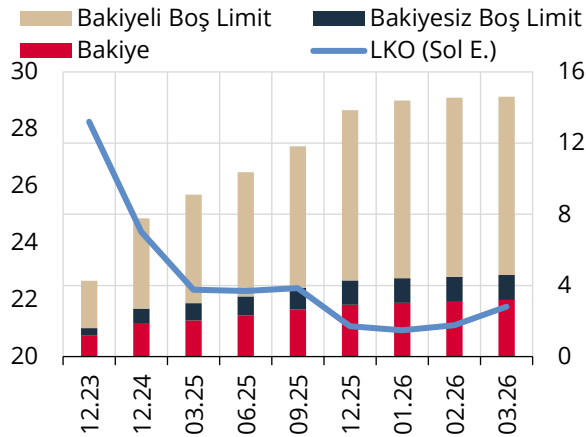
Dipnot: "Asgari Üzeri", asgari ödeme oranı ve üzerinde ödemesi yapılan bireysel kredi kartlarında ödenmeyen toplam borcu; "Asgari Altı", asgari ödeme oranı altında ödemesi yapılan veya hiç ödeme yapılmayan bireysel kredi kartlarında ödenmeyen toplam borcu ifade etmektedir. "Ödenmeyen Borç"; "Asgari Üzeri" ve "Asgari Altı" borcu kapsamaktadır. Oran hesaplanırken toplam BKK bakiyesi kullanılmıştır. Kesikli çizgiler ilgili oranların 2012-2022 dönem ortalamasıdır.

BKK ve KMH düzenlemelerinin sıkılaştırılmasıyla bakiye artışındaki yavaşlamaya ilave olarak limit büyümesi de yavaşlamaktadır.

BKK ve bireysel KMH limit ve bakiye görünümü incelendiğinde, limit kullanım oranlarının (LKO) yüzde 25'in altında gerçekleştiği gözlenmektedir (Grafik III.1.8 ve Grafik III.1.9). TCMB tarafından ocak ayında bireysel KMH limitlerine yüzde 2'lik büyüme sınırı getirilmiş ve BDDK tarafından BKK ve bireysel KMH limitlerinin belgelenebilir gelirle uyumlu olması için düzenleme yapılmıştır. Söz konusu düzenlemeleri takip eden iki ayda BKK ve KMH ürünlerinde limit artışlarının durduğu ve böylece limit kullanım oranlarının arttığı izlenmektedir. KMH segmentinde özellikle sıfır bakiyeli hesaplarda limitlerin azaltıldığı ve bu hesaplardaki toplam limit tutarının düzenlemeden sonra gerilediği izlenmektedir. Teminatsız bireysel kredilerde limit artışları harcama artışlarıyla anlamlı bir korelasyona sahiptir (Enflasyon Raporu 2026-II, Kutu 2.2). Söz konusu limit düzenlemeleri sayesinde gelir ile uyumsuz harcama, borçlanma eğiliminin yavaşlaması ve teminatsız bireysel kredilerdeki risk görünümünün iyileşmesi beklenmektedir.

Grafik III.1.8: BKK Limit ve Bakiye Görünümü

(Trilyon TL, %)

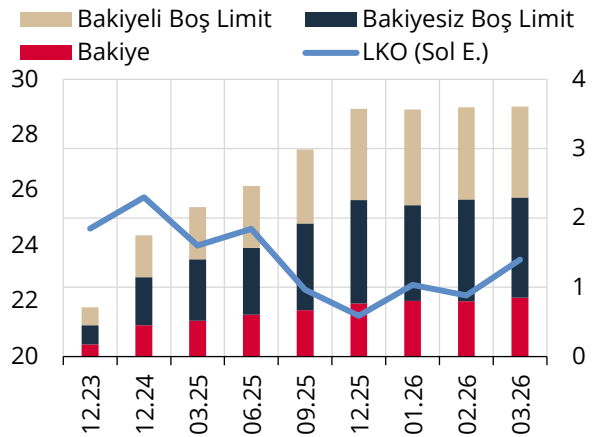

Kaynak: TCMB, Risk Merkezi

Dipnot: Bakiyesiz boş limit, sıfır bakiyeli kartlarda kullanılmayan limitleri; bakiyeli boş limit ise sıfırdan yüksek bakiyeli hesaplarda kullanılmayan limitleri ifade etmektedir. LKO ise bakiye/toplam limit oranıdır.

Grafik III.1.9: Bireysel KMH Limit ve Bakiye

Görünümü (Trilyon TL, %)

Son Gözlem: 03.26

Konut piyasasında artan kredi kullanımları ile birlikte ipotekli satışlar tarihsel ortalamasına yaklaşmaktadır.

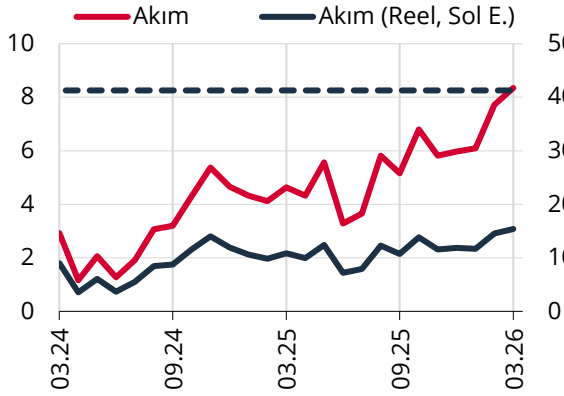
Reel olarak bir süredir gerileyen konut fiyatları ve demografik ihtiyaçlar konut satışlarını desteklemeye devam etmektedir. BDDK'nın ocak ayında hanede ilk konut alımına ilişkin kredi değer oranında sağladığı esneklik ile konut kredileri ve ipotekli konut satışlarında ılımlı bir canlanma olmuştur (Grafik III.1.10 ve Grafik III.1.11). Diğer taraftan, birden fazla konut sahipliğine ilişkin uygulamanın devamı konut kredisi kullanımlarını sınırlamaktadır. Mevcut

Rapor döneminde inşaat maliyet endeksi ve konut fiyat endeksi yıllık büyüme oranları TÜFE'nin altında gerçekleşirken birbirine yakınsamıştır (Grafik III.1.12).

Taşıt kredisi kullanımlarında zayıf seyir sürerken, taşıt satışları yılın ilk çeyreğinde gerilemiştir.

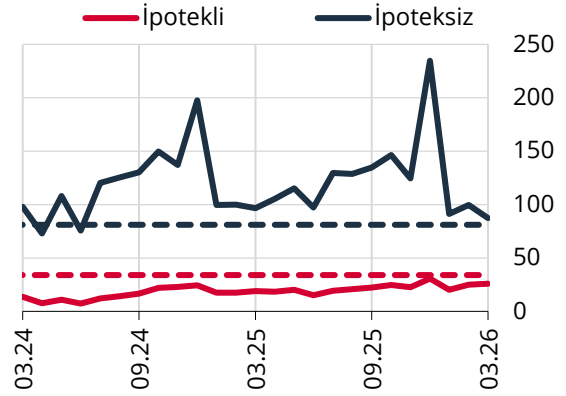
Birinci el otomobil satışları yılın ilk çeyreğinde mevsimsel etkilerle gerilerken satışlar uzun dönem ortalamasının üzerinde kalmaya devam etmektedir (Grafik III.1.13). Bu gelişmede firmaların devam eden satış ve finansman kampanyaları etkili olmaktadır. Öte yandan, taşıt kredilerinde fiyata göre kademeli olarak uygulanan kredi değer oranı düzenlemesinin elektrikli araçlar haricinde oldukça kısıtlayıcı olması kredi kullanımlarını önemli ölçüde yavaşlatmaktadır.

Grafik III.1.10: Konut Kredisi (Milyar TL)

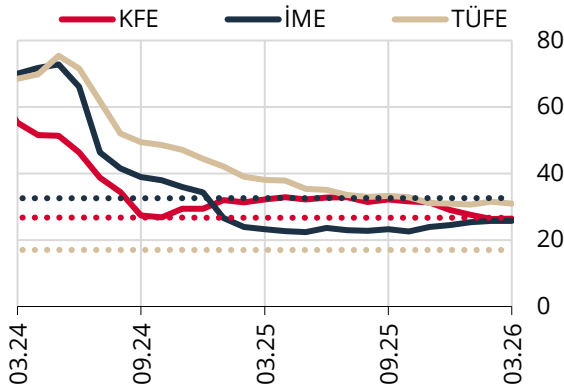
Kaynak: TCMB, BDDK Son Gözlem: 03.26
Dipnot: Banka ve finansman şirketleri konut kredisi aylık akım kullandırmalarıdır. Kesikli çizgiler 2012-2022 dönemi ortalama reel konut kredisi kullandırmalarını göstermektedir. Reelleştirme için konut fiyat endeksi (KFE) kullanılmıştır.

Grafik III.1.11: Konut Satışları (Bin Adet)

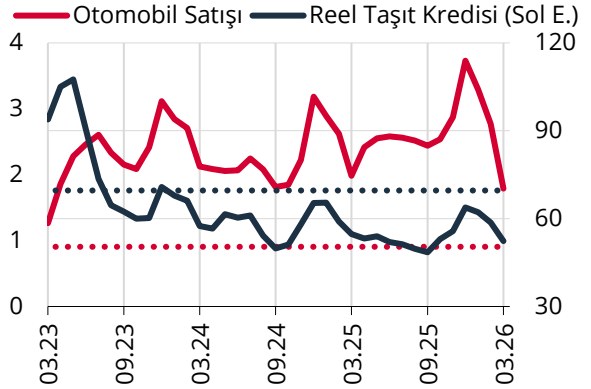
Kaynak: TÜİK Son Gözlem: 03.26
Dipnot: Kesikli çizgiler ilgili serilerin 2012-2022 dönemi ortalama konut satışlarını göstermektedir

Grafik III.1.12: Konut Fiyatları ve İnşaat Maliyet Endeksi Yıllık Değişim (%)

Kaynak: TCMB, TÜİK Son Gözlem: 03.26
Dipnot: Kesikli çizgiler KFE ve TÜFE için 2012-2022 dönemi ortalama yıllık endeks değişimlerini, İME için ise 2016-2022 dönemi ortalama yıllık endeks değişimlerini göstermektedir.

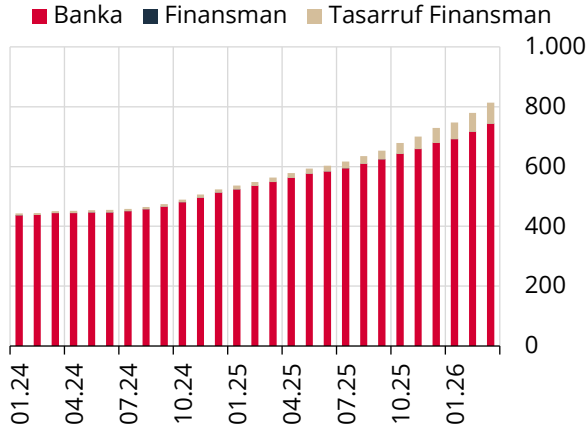
Grafik III.1.13: Taşıt Kredisi ve Birinci El Otomobil Satışları (Bin Adet, Milyar TL)

Kaynak: TCMB, BDDK, TÜİK Son Gözlem: 03.26
Dipnot: Banka ve finansman şirketleri aylık akım taşıt kredileri ile birinci el binek otomobil satışlarının üç aylık hareketli ortalaması kullanılmıştır. Reelleştirme TÜFE'deki taşıt fiyatlarına yönelik alt endeksle yapılmıştır. Kesikli çizgiler ilgili serilerin 2012-2022 dönemi ortalama değerini göstermektedir.

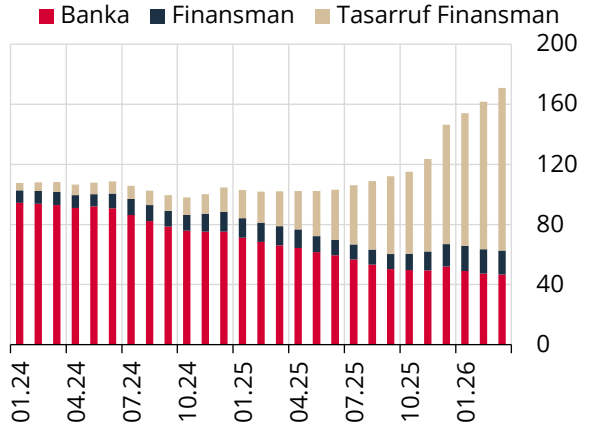
Tasarruf finansman şirketlerinin taşıt kredi bakiyesi bankaların taşıt kredi bakiyesini geçmiştir.

Konut ve taşıt kredilerinde uygulanmakta olan makroihtiyati tedbirler bankacılık sektörü üzerinden kredi kullanımını yavaşlatırken, tasarruf finansman şirketleri üzerinden taşıt ve konut finansmanının artışına yol açmıştır. Bu kapsamda, 2026 yılı mart ayı itibarıyla tasarruf finansman şirketlerinin toplam konut finansmanı içindeki payı yaklaşık yüzde 10 olmuştur (Grafik III.1.14). Taşıt kredilerinde ise tasarruf finansman şirketlerinin 2025 yılı eylül ayından itibaren bankacılık sektörü kredilerini geride bıraktığı görülmektedir. Söz konusu şirketlerin taşıt kredi bakiyesinin toplam taşıt kredileri içindeki payı yüzde 60'ı geçmiştir (Grafik III.1.15).

Grafik III.1.14: Konut Kredisi Bakiyesi (Milyar TL)

Kaynak: TCMB, BDDK

Son Gözlem: 03.26

Grafik III.1.15: Taşıt Kredisi Bakiyesi (Milyar TL)

Kaynak: TCMB, BDDK

Son Gözlem: 03.26

Dipnot: Canlı stok kredi bakiyeleri gösterilmektedir. Finansman ifadesi finansman şirketlerini ifade etmektedir.

Hanehalkı finansal varlık tercihinde TL mevduat ve yatırım fonları öne çıkmaktadır.

Hanehalkı finansal varlıklarının yaklaşık yüzde 60'ı TL mevduat ve yatırım fonlarında (emeklilik yatırım fonları dâhil olarak) değerlendirilmektedir. 2023 yılında finansal varlıklar içinde yüzde 25 pay alan KKM hesapları ise 2025 yılı ağustos ayında hesap açma ve yenileme işlemlerinin de sonlandırılmasıyla 1,5 milyar TL'ye kadar gerilemiştir. Ayrıca, şubat ayı sonundan itibaren belirginleşen jeopolitik riskler sonrasında fon varlıkları içinde yer alan DBS'lerde gözlenen değer kaybı ile para piyasası fonlarında dalgalı bir hareket görülmektedir. Değerli metal fiyatlarında son yıllarda gözlenen hızlı artışların sonucunda kıymetli maden mevduatının payı yüzde 15,2'ye ulaşmıştır (Tablo III.1.2). TL mevduat ve para piyasası fonları getirilerinin TCMB fonlama faizi ve likidite yönetimine ilişkin atılan proaktif adımlar ile desteklenmesi hanehalkının TL finansal varlıklara yönelik tercihini olumlu etkilemektedir.

Tablo III.1.2: Hanehalkı Finansal Varlıkları

	03.25		09.25		03.26		Toplam Varlıklar İçinde Payı	Yıllık Büyüme
	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı		
Toplam Varlıklar	18.862	39,3	22.759	39,5	25.898	39,2		37,3
TL Tasarruf Mevduatı	6.755	14,1	7.752	13,5	8.038	12,2	31,0	19,0
KKM ve DDM	652	1,4	274	0,5	2	0,0	0,0	-99,8
YP Tasarruf Mevduatı	2.623	5,5	2.808	4,9	2.740	4,2	10,6	4,5
- (Milyar ABD Doları)	69		68		62		0,2	-11,1
Kıymetli Maden Deposu	1.695	3,5	2.449	4,3	3.947	6,0	15,2	132,8
- (Milyar ABD Doları)	45		59		89		0,3	98,0
Tahvil ve Bonolar	495	1,0	714	1,2	890	1,3	3,4	79,8
Yatırım Fonları	4.409	9,2	6.210	10,8	7.448	11,3	28,8	68,9
Emeklilik Yat. Fon.	1.392	2,9	1.838	3,2	2.350	3,6	9,1	68,8
Menkul Kıy. Yat. Fon.	3.017	6,3	4.372	7,6	5.099	7,7	19,7	69,0
Para Piyasası Fon.	581	1,2	831	1,4	808	1,2	3,1	39,2
Hisse Senedi	1.847	3,8	2.249	3,9	2.560	3,9	9,9	38,6
Repo	79	0,2	55	0,1	47	0,1	0,2	-40,1
Dolaşımdaki Para	307	0,6	249	0,4	226	0,3	0,9	-26,4

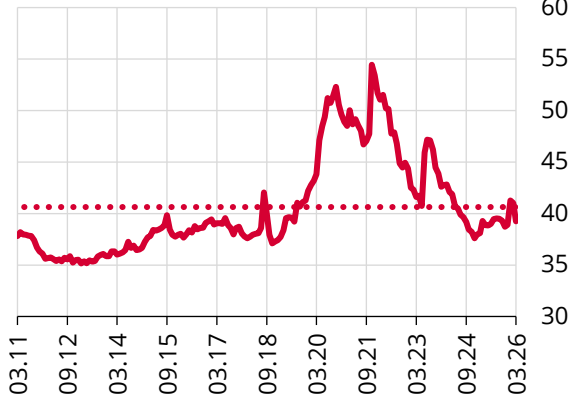
Kaynak: TCMB, BDDK, MKK, EGM

Dipnot: Ay sonu kuru kullanılmıştır. Emeklilik yatırım fonları katılımcıların BES ve Otomatik Katılım Sistemi'ndeki devlet katkısı dâhil toplam fonlarını ifade etmektedir. Mevduat verisi, yurt içi yerleşik gerçek kişilerin yurt içi ve yurt dışı şubeler mevduatı toplamıdır. 2026 yılı birinci çeyrek GSYİH verisi tahmini değerdir. Tablodaki veriler kapsam ve tanım farklılıkları nedeni ile Finansal Hesaplar Raporu'ndan farklılık gösterebilmektedir.

Hanehalkının toplam finansal varlıklarının GSYİH'ye oranı mevcut Rapor döneminde yükseliş eğilimini sürdürerek uzun dönem ortalamasına yaklaşmıştır (Grafik III.1.16). Sıkı parasal duruş ve destekleyici adımlar sayesinde hanehalkı finansal varlıkları içinde TL mevduat payı yüzde 30'un üzerinde seyretmektedir. Bu süreçte YP mevduatın

payı ise küresel ölçekte kıymetli maden fiyatlarındaki artıştan destek bularak bir miktar yükseliş kaydetmiştir. Öte yandan, yatırım fonlarının hanehalkı finansal varlıkları içindeki payı son dönemde yüzde 20 seviyesinde yatay hareket etmektedir (Grafik III.1.17).

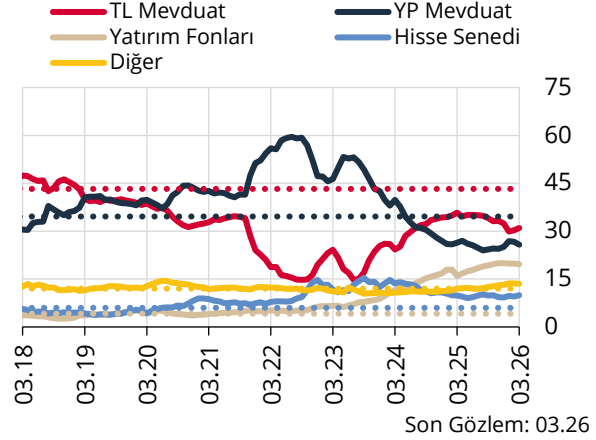
Grafik III.1.16: Hanehalkı Finansal Varlıklarının GSYİH'ye Oranı (%)

Kaynak: TCMB, BDDK, TÜİK

Dipnot: YP mevduat yabancı para, kıymetli maden ve KKM hesaplarından oluşmaktadır. Yatırım fonları serisinde emeklilik yatırım fonları hariçtir. Diğer kategorisi Tablo III.1.2'de bu kalemler dışında kalan kalemlerin toplamıdır. Kesikli çizgiler ilgili renkteki serilerin 2012-2022 dönemi ortalamasını göstermektedir. Grafikteki veriler kapsam ve tanım farklılıkları nedeni ile Finansal Hesaplar Raporu'ndan farklılık gösterebilmektedir.

Grafik III.1.17: Hanehalkı Finansal Varlıklarının Dağılımı (%)

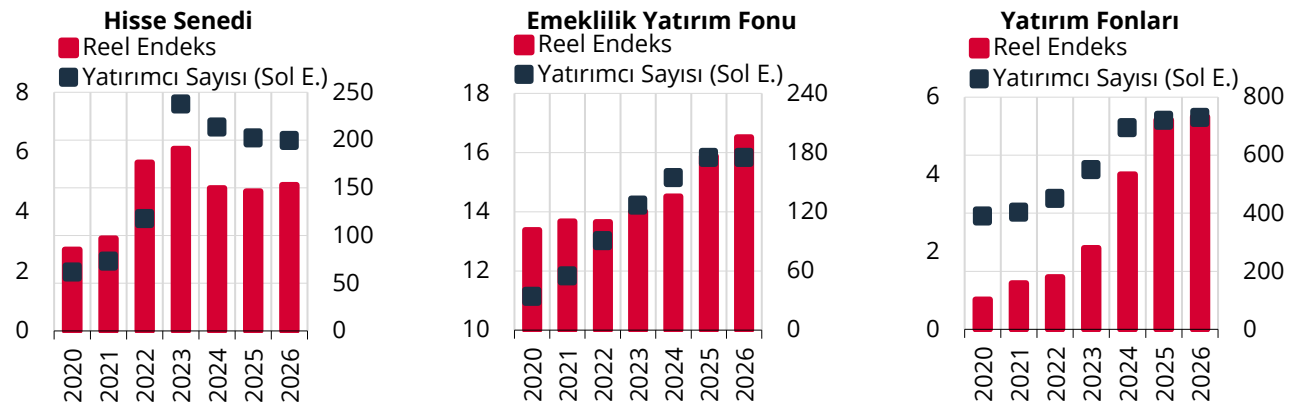

Son Gözlem: 03.26

Hanehalkının portföy çeşitlendirme eğilimi sürmektedir.

2026 yılı mart ayı itibarıyla hanehalkının hisse senedi yatırımlarındaki zayıf seyir sürerken, yatırımcı sayısı da 6,4 milyon kişi olmuştur. 2025 yılı sonuna kıyasla hanehalkı hisse portföyünün reel endeksinde ise sınırlı büyüme kaydedilmiştir. Öte yandan, uzun süredir ılımlı yükseliş kaydeden hanehalkı bireysel emeklilik yatırımları nominal olarak mart ayında gerilemiştir. Emeklilik fonlarında devlet katkısının ocak ayı başından itibaren geçerli olmak üzere yüzde 20'ye düşürülmesinin söz konusu gelişmede etkili olabileceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, emeklilik sistemindeki katılımcı sayısı mevcut Rapor döneminde yataya yakın hareket etmiştir. Hanehalkının tasarruflarını uzun dönemli araçlarda değerlendirme alışkanlığı kazanmasının finansal istikrara katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Hanehalkının elinde bulunan yatırım fonlarında yatırımcı sayısı mart ayında 5,5 milyon kişi olurken, fon büyüklüğü 5,1 trilyon TL'ye ulaşmıştır. 2025 yılı sonuna kıyasla hanehalkının yatırım fonu portföyü reel olarak yataya yakın hareket etmiştir (Grafik III.1.18).

Grafik III.1.18: Hanehalkı Mevduat Dışı Varlık Gelişmeleri (Endeks, Milyon Kişi)

Kaynak: MKK, EGM, TÜİK

Son Gözlem: 03.26

Dipnot: Reel endeks TÜFE'den arındırılarak elde edilmiş olup 2021 yılı ocak ayı 100'e endekslenmiştir. 2026 yılı verisi mart ayı itibarıyadır. Reel endeks değerleri ilgili serilerin son üç ayının hareketli ortalamasıdır. Emeklilik yatırım fonu grafiği BES ve OKS fonlarının (devlet katkısı dâhil) toplamını vermekte olup, katılımcı sayısı tekilleştirilmiştir. Veriler kapsam ve tanım farklılıkları nedeni ile Finansal Hesaplar Raporu'ndan farklılık gösterebilmektedir.

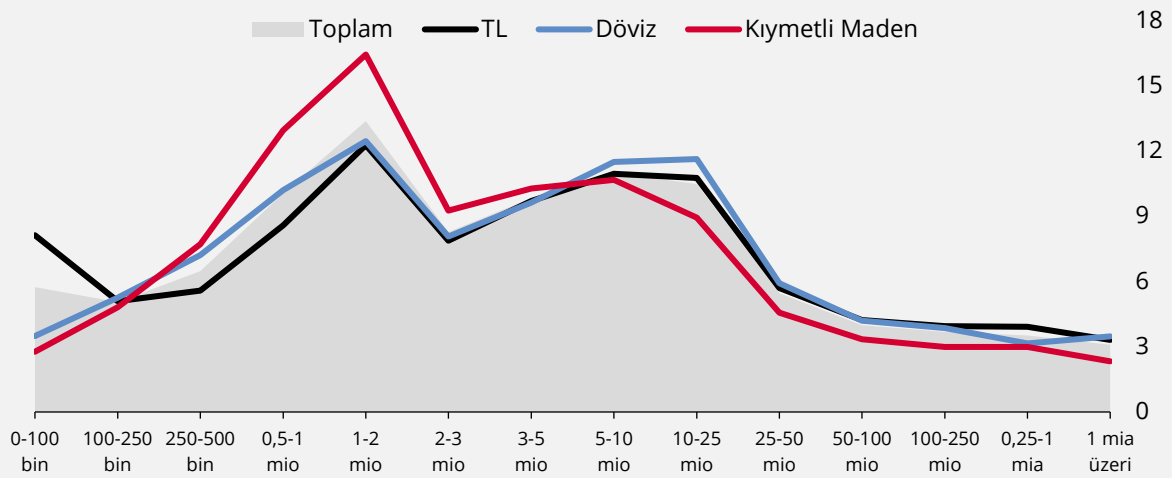
Kutu III.1.I: Gerçek Kişilerde Mevduat Dağılımı

Özet: Bankacılık sektörü yükümlülüklerinde önemli bir yere sahip gerçek kişilerin mevduatında para cinsine göre montan kompozisyonu incelenmiştir. Gözlemler, mevduat montan büyüklüklerine göre para birimi tercihlerinin değiştiğine, üst montan dilimlerinde mevduatı olan mudilerin TL tercihinde finansal koşullara olan duyarlılığın bir miktar daha yüksek olabileceğine işaret etmektedir. Diğer yandan alt montan dilimlerinde kıymetli maden hesaplarının payı diğer montan büyüklüklerine göre daha yüksektir.

Mevduat bankacılık sisteminin temel ve istikrarlı fonlama kaynaklarından biri olmakla birlikte, bu kaynağın kompozisyonu bankaların fonlama yapısına ilişkin önemli bilgiler sunmaktadır. Finansal sistemin hızla dijitalleştiği ve derinleştiği günümüzde mudilerin fon hareketliliği kolaylaşmış; bu durum mevduat büyüklüğü, yoğunlaşma eğilimi ve para birimi tercihlerinin başta dolarizasyon dinamikleri olmak üzere finansal istikrar açısından takibinin önemini artırmıştır. Bu kutuda, gerçek kişilerin mevduat dağılımı ve para birimi tercihleri montan ve gelir grubu bazında çeşitli göstergeler aracılığı ile incelenmektedir.

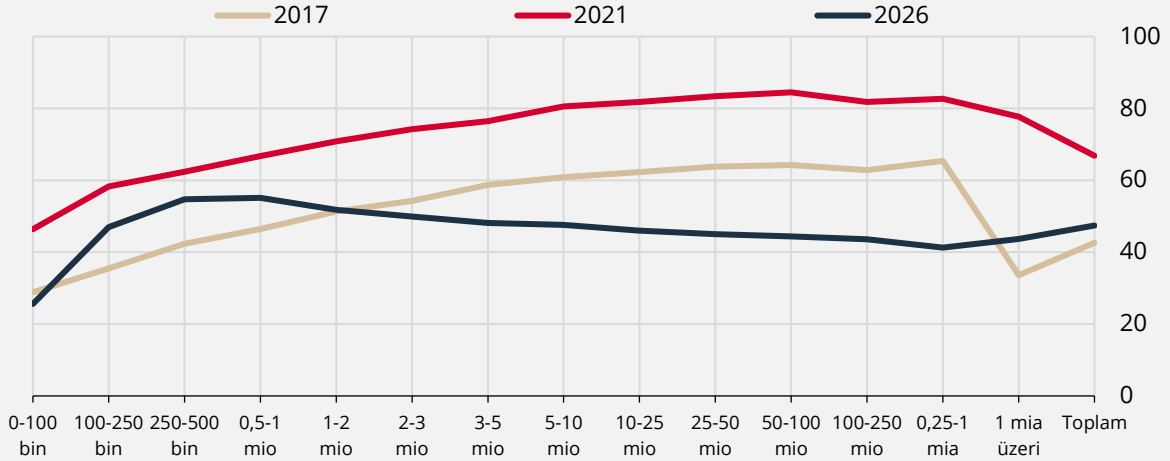
Gerçek kişilerde mevduatın ağırlıklı olarak orta montan dilimlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Toplam mevduatın önemli bir bölümü 500 bin ila 25 milyon TL arasında yer almakta olup, bu aralıkta yer alan mevduat tutarı toplamın yüzde 63'ünü oluşturmaktadır. Mudi sayısı açısından geniş bir tabanı temsil etmekle birlikte, 500 bin TL'nin altındaki küçük montanlı dilimlerin mevduat büyüklüğü içindeki payı görece düşük kalmaktadır. Para birimi bazında değerlendirildiğinde, TL ve döviz mevduatın montan dağılımlarının benzer yapıda olduğu görülmektedir. Buna karşın ağırlıklı altın cinsi olan kıymetli maden mevduatının, daha alt-orta dilimlerde yoğunlaşarak diğer dağılımlardan ayrıştığı izlenmektedir (Grafik III.1.I.1).

Grafik III.1.I.1: Gerçek Kişi Mevduatın Montan Dağılımı (% , Mart 2026)

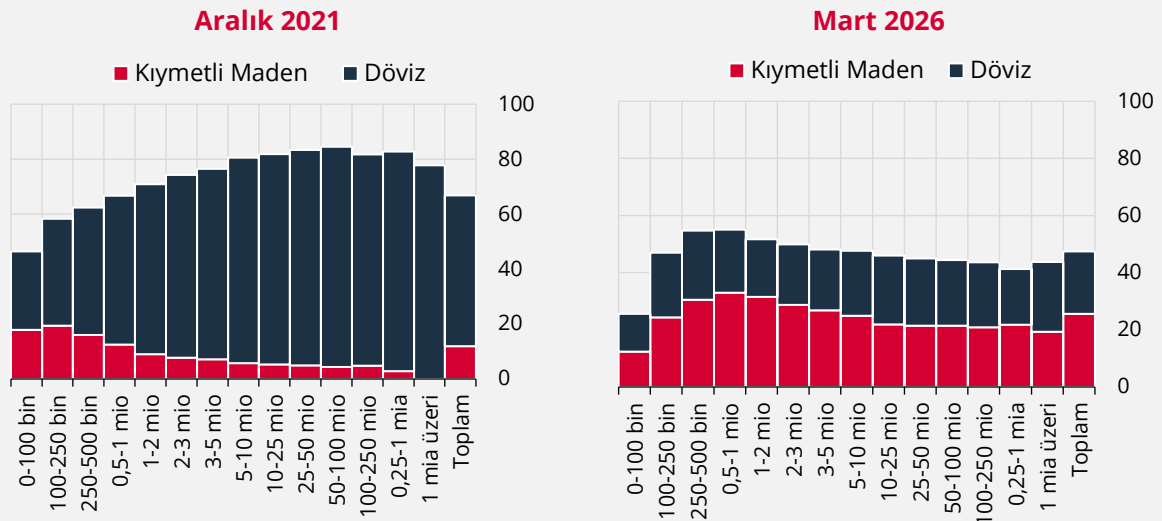
Kaynak: TCMB, BDDK

Gerçek kişilerin YP mevduat payının montan bazındaki seyri, Türkiye'nin dolarizasyon dinamiklerini değerlendirmek için ek bilgiler sunmaktadır. 2017 yılında yaklaşık olarak yüzde 43 düzeyinde seyreden YP mevduat payı, 2021 yılında YP tasarruf araçlarına yönelimin etkisi ile yüzde 67'ye yükselmiştir. 2023 yılı ortalarından itibaren uygulanan sıkı para politikası duruşu ve alınan makroihtiyati önlemler ile gerçek kişilerde YP mevduatın payı yüzde 47'ye kadar gerilemiştir. YP mevduat payındaki söz konusu gerileme, tüm montan büyüklüklerinde izlenmekle birlikte, en belirgin gerileme orta-yüksek montanlı mevduatta gerçekleşmiştir. Bu durum yüksek montanlı tasarruf sahiplerinin portföy tercihlerinin makroekonomik ve finansal koşullardaki değişimlere daha hızlı tepki verdiğiğine işaret etmektedir. Ayrıca, bu görünüm ile düşük montanlı mevduat sahiplerinde dolarizasyonun daha yavaş gerilediği anlaşılırken, dezenflasyon sürecinin devamıyla birlikte TL mevduata yönelimin güçlenebileceği değerlendirilmektedir (Grafik III.1.I.2).

Grafik III.1.1.2: Montan Büyüklüklerine Göre YP Mevduatı Payı (% , Mart 2026)

Kaynak: TCMB, BDDK

Son dönemde kıymetli maden fiyatlarındaki hızlı yükseliş nedeniyle YP mevduat kompozisyonundaki değişim de incelenmektedir. 2021-2026 döneminde YP mevduat içinde döviz mevduat payının tüm montan dilimlerinde belirgin biçimde gerilediği, kıymetli maden mevduat payının ise tüm montan dilimlerinde kayda değer ölçüde arttığı görülmektedir. Bu gelişmede, küresel jeopolitik gerilimlerin ve özellikle 2025 yılında altın/ons fiyatında gözlemlenen yükselişin belirleyici rol oynadığı düşünülmektedir. Ayrıca döviz mevduatından çıkan tasarrufların bir kısmının TL varlıklarını yanı sıra altın mevduatına da yönelmiş olabileceği değerlendirilmektedir. Uluslararası altın fiyatlarındaki artışın sönümlenmesi durumunda altın hesaplarına yönelimin azalabileceği değerlendirilmektedir (Grafik III.1.1.3).

Grafik III.1.1.3: YP Mevduat Payı

Kaynak: TCMB, BDDK

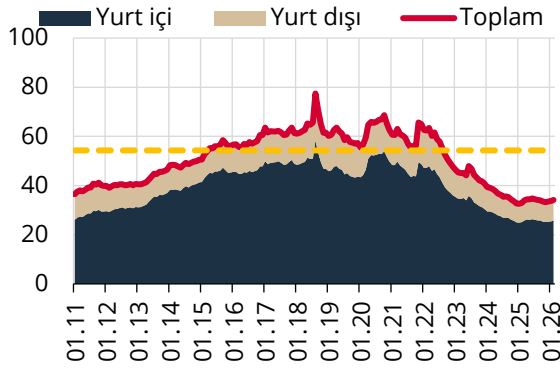
Özetle, gerçek kişi mevduatın montan dağılımı, tasarruf tercihleri, dolarizasyon dinamikleri ve finansal varlık getirilerinin etkisine ilişkin sinyaller sunmaktadır. Yüksek montanlı mevduata sahip kişilerin para birimi tercihinin finansal koşullardaki gelişmelere duyarlı olduğu görülmektedir. Parasal sıkılığın artmasıyla gerçek kişi mevduatın TL payı artarken, döviz mevduatındaki gerilemenin bu artış üzerindeki etkisi belirgin olmuştur. Diğer yandan, kıymetli maden hesaplarındaki yükseliş bu artışı son dönemde yavaşlatmıştır. Dezenflasyon sürecinin devamı ve uluslararası piyasalarda kıymetli maden fiyatlarının dengelenmesiyle finansal sistemde TL mevduat tercihinin güçlenerek devam edebileceği değerlendirilmektedir.

III.2 Reel Sektör Gelişmeleri

Reel sektörün finansal borçluluğu, sıkı finansal koşulların etkisiyle tarihsel ortalamasının altında kalmaya devam etmektedir.

Reel sektör finansal borcunun GSYİH'ye oranı 2024 yılı sonunda yüzde 33'e geriledikten sonra yataya yakın bir seyir izlemektedir (Grafik III.2.1). Borçluluğun kompozisyonuna bakıldığında, reel sektör toplam borcunun büyük ölçüde yurt içi finansal kuruluşlardan sağlanan borçlardan oluştuğu toplam yurt dışı borçluluğun GSYİH'ye oranının ise durağan seviyelerini koruduğu görülmektedir. Finansal koşullardaki sıkılık ve makroihtiyati düzenlemeler sonucunda reel sektör borçluluğunun tarihsel dip seviyelerine yakın seyri devam etmektedir (Grafik III.2.2). Reel sektörün toplam borçluluğu, genişleyici dönemlerde gördüğü seviyelerin ve tarihsel ortalamalarının belirgin altında kalarak finansal istikrarı desteklemeyi sürdürmektedir.

Grafik III.2.1: Reel Sektörün Finansal Borçluluğunun GSYİH'ye Oranı (%)

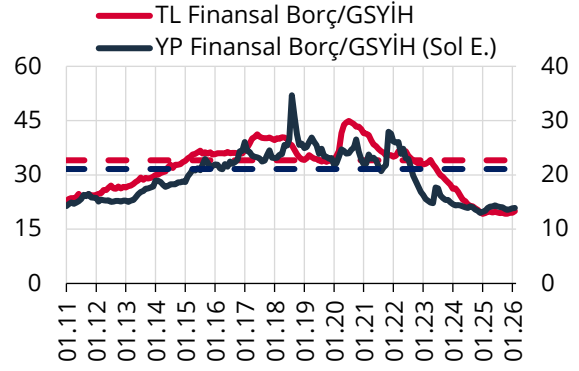

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 02.26

Dipnot: Kesikli çizgiler ilgili oranın 2011-2022 tarihsel ortalamasını ifade etmektedir. Kapsam ve tanım farklılıkları nedeni ile TCMB Finansal Hesaplar Raporu'ndan farklılık gösterebilmektedir.

Grafik III.2.2: Reel Sektörün TL ve YP Finansal Borçluluğu (%)

Kaynak: TCMB

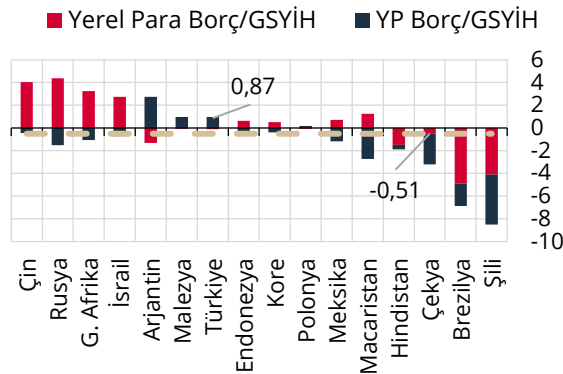
Son Gözlem: 02.26

Dipnot: Kesikli çizgiler ilgili oranın 2011-2022 tarihsel ortalamasını ifade etmektedir. 12 aylık birikimli GSYİH değerleri TCMB tarafından hesaplanmıştır.

Reel sektörün finansal borçluluğu emsal ülkeler ortalamasının oldukça altında yer almaktadır.

Son bir yıllık dönemde emsal ülkelerde borçluluk ortalaması 0,51 puan gerilerken, Türkiye'de reel sektör borcunun GSYİH'ye oranı yerel para cinsi borçlar kaynaklı olarak 0,87 puan artmıştır (Grafik III.2.3). Buna rağmen Türkiye'nin reel sektör borçluluğu Aralık 2025 itibarıyla (yüzde 33,5), emsal ülke ortalamasının (yüzde 60,4) oldukça altındadır. Öte yandan, reel sektörün finansal borç kompozisyonunda YP'nin payı emsal ülkelere kıyasla yüksek seyretse de son dönemde YP kredilere yönelik sınırlayıcı düzenlemeler YP borcun büyümesini yavaşlatmaktadır (Grafik III.2.4).

Grafik III.2.3: Emsal Ülkelerde Reel Sektörün Borçluluk Değişimi (2024Ç4- 2025Ç4, %)

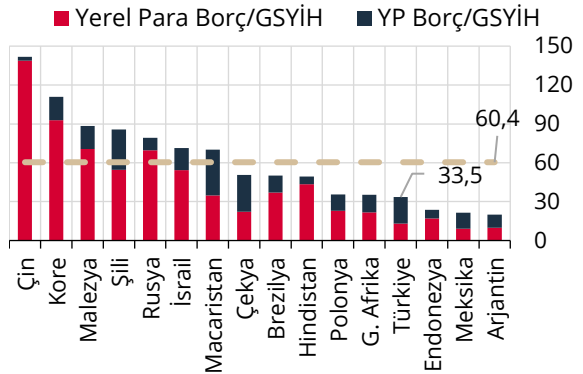

Kaynak: TCMB, IIF

Son Gözlem: 2025Ç4

Dipnot: Emsal ülkelerde 2025Ç4-2024Ç4 farkının ortalamasını göstermektedir. Türkiye'nin verisi TCMB hesaplamalarından elde edilen finansal borçluluk değişimini göstermektedir.

Grafik III.2.4: Emsal Ülkelerde Reel Sektörün Borçluluğu (%)

Kaynak: TCMB, IIF

Son Gözlem: 2025Ç4

Dipnot: 2025Ç4 dönemine ait emsal ülkelerin borçluluk ortalaması kesikli çizgi ile gösterilmiştir. Türkiye'nin verisi TCMB hesaplamalarından elde edilen finansal borçluluğu göstermektedir.

Reel sektörün yurt dışından sağladığı finansman artmaya devam etmektedir.

Son bir yılda firmaların yurt içi bankalardan temin ettiği TL krediler yüzde 41,5 büyürken, yurt içinden sağlanan YP kredilerde ABD doları karşılığı yüzde 17,6, yurt dışından sağlanan YP kredilerde ise yüzde 23,5 büyüme izlenmiştir (Tablo III.2.1). Bu dönemde yurt dışında ihraç edilen tahvil tutarı artarak dış borçlanma kompozisyonunda önemli yer tutmaya devam etmiştir. Son bir yıllık dönemde yurt içi ve yurt dışı dahil toplam YP kredi bakiyesinin GSYİH'ye oranında sınırlı artış (yüzde 1) gerçekleşirken, toplam borçluluğun GSYİH'ye oranı 2026 Şubat ayı itibarıyla yüzde 34,2'de nispeten yatay bir görünüm sergilemiştir.

Tablo III.2.1: Reel Sektörün Finansal Yükümlülükleri (Milyar TL)

	02.25		12.25		02.26		Yıllık Büyüme (%)	Pay (%)
	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı	Milyar TL	GSYİH'ye Oranı		
I. Yurt İçi Kredileri (i+ii)	11.810,91	25,2	15.948,6	25,3	16.774,3	25,8	42,02	75,4
i. TL (A+B+C)	6.082,3	13,0	8.218,5	13,0	8.661,3	13,3	42,4	39,0
A. Banka	5.517,2	11,8	7.408,1	11,8	7.805,5	12,0	41,5	35,1
B. BDFK	420,5	0,9	638,2	1,0	671,9	1,0	59,8	3,0
C. İhraçlar	144,6	0,3	172,2	0,3	183,9	0,3	27,2	0,8
ii. YP (D+E)	5.728,6	12,2	7.730,1	11,9	8.112,9	12,5	41,6	36,5
ii. YP (ABD Doları Karşılığı)	157,5	0,3	180,4		185,2		17,6	
D. Banka	151,9	0,3	172,2	0,3	176,6	0,3	16,3	
E. BDFK	5,6	0,0	8,2	0,0	8,6	0,0	53,5	
II. Yurt Dışı Kredileri (Tahvil Dahil)	3.673,0	7,8	5.175,1	8,0	5.460,7	8,4	48,7	24,6
II. Yurt Dışı Kredileri (ABD Doları Karşılığı)	101,0		120,8		124,7		23,5	
Finansal Borç Toplamı (I+II)	15.483,9	33,0	21.123,7	32,5	22.234,9	34,2	43,6	100
Bilgi için: Yurt Dışında İhraç Edilen Tahvil Tutarı (Milyar ABD Doları)	14,2		14,5		15,5		9,1	
Bilgi için: Toplam YP Krediler (Milyar ABD Doları, Yurt Dışı YP Tahvil Dahil)	258,4		301,2		309,9		19,9	

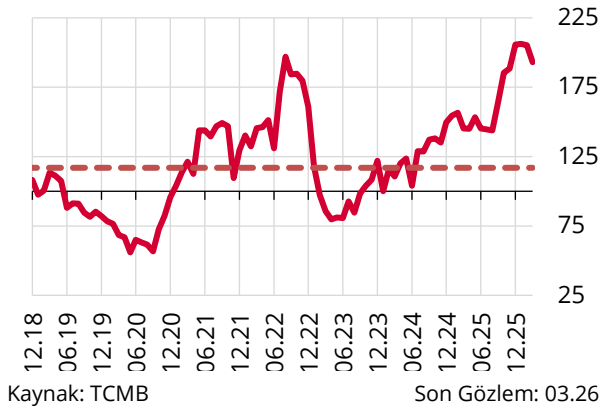
Kaynak: TCMB, BDDK

Son Gözlem: 02.26

Dipnot: GSYİH'ye Oranı sütunu, aylık frekansta tahmin edilmiş 12 aylık toplam GSYİH'ye oranını göstermektedir. Yıllık büyüme, 02.25-02.26 tarihleri arasındaki yıllık büyümeleri; pay kolonu 01.26 dönemindeki temel kalemlerin finansal borç toplamı içindeki payını ifade etmektedir. Kapsam ve tanım farklılıkları nedeni ile TCMB Finansal Hesaplar Raporu'ndan farklılık gösterebilmektedir.

Reel sektörün dış borç yenilemeleri, küresel finansal koşullardaki belirsizlikler ve artan jeopolitik risklere rağmen güçlü seyretilmektedir.

Reel sektörün dış borçları yüzde 200'e yakın seviyede yenilenmektedir (Grafik III.2.5). Yurt dışından temin edilen tüm borçlanma türlerinde artış gözlenirken, son 1 yılda reel sektörün yurt dışı borcu 23,7 milyar ABD doları yükselmiştir (Grafik III.2.6). Yurt içi finansal koşullardaki sıkılık, firmaları yurt dışı kaynaklara yönlendirmeyi sürdürürken, yakın coğrafyadaki savaş etkilerine ve küresel belirsizliklere rağmen ülke risk primindeki gerileme, dış finansmana erişimi ve borç çevirme kapasitesini güçlendirmiştir.

Grafik III.2.5: Reel Sektörün Dış Borç Yenileme Oranı (6 Aylık, %)

Dipnot: Dış borç yenileme oranı 6 aylık dönemde temin edilen birikimli borcun, aynı dönemde yapılan borç ödemelerine oranını göstermektedir. Kesikli çizgi 12.11-12.23 dönemi ortalamasını göstermektedir.

Reel sektörün finansal kaldıraç oranı, tarihsel ortalamasının oldukça altında yatay seyretmektedir.

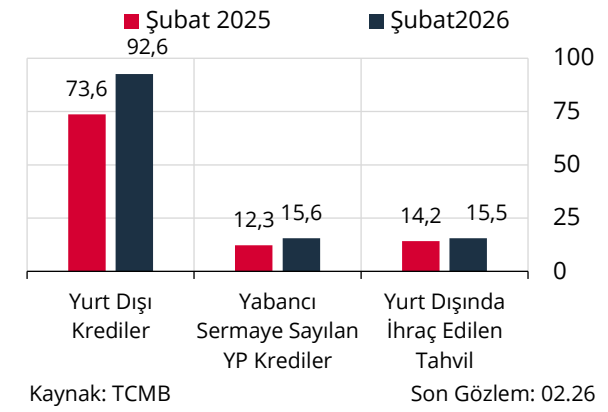
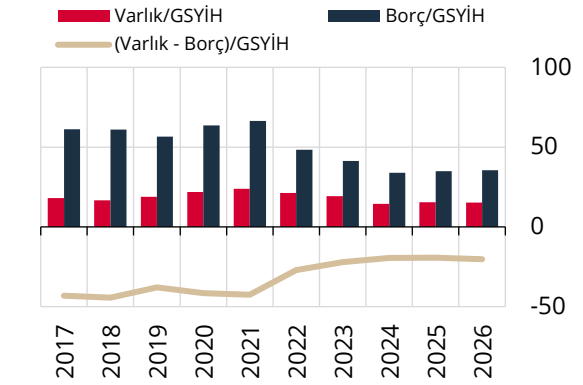
2022 yılından itibaren finansal varlıkların yükümlülükler göre daha güçlü artmasıyla dip seviyelerine gerileyen kaldıraç oranındaki düşük seviye korunmaktadır (Grafik III.2.7). Varlık ve borçların GSYİH'ye oranları incelendiğinde, firmaların net yükümlülük kompozisyonunda belirgin bir değişim gözlenmemiştir (Grafik III.2.8). Düşük borçluluk ve güçlü varlık düzeyi, reel sektör için olası finansal risklere karşı önemli bir tampon görevi görmektedir.

Grafik III.2.7: Reel Sektörün Finansal Borç/Varlık Oranı (Oran)

Dipnot: Finansal yükümlülükler reel sektörün yurt içi ve yurt dışından kullandığı krediler, leasing, faktöring borçları ve tahvil ihraçlarını içermektedir. Finansal varlıklar TL ve YP mevduatı ve menkul kıymetleri içermekte olup, yurt dışına doğrudan sermaye yatırımları ve ihracat alacakları hariçtir. Hesaplamalarda ay sonu döviz alış kuru kullanılmıştır. Kesikli çizgiler, ilgili oranın 12.17-12.21 dönemi tarihsel ortalamasıdır.

Reel sektörün YP açık pozisyonunun ihracata oranı tarihsel ortalamasının altındaki seyrini korumaktadır.

2023 sonundan itibaren ivmelenerek 2025 yılı ortalarında 2018 seviyelerine yaklaşan YP net açık pozisyonu, 2026 yılı ocak ayında da artış eğilimini sürdürmüştür (Grafik III.2.9). Diğer taraftan reel sektörün açık pozisyonundaki artışa karşın, açık pozisyonun ihracata oranının tarihsel ortalamasının altında kalmaya devam

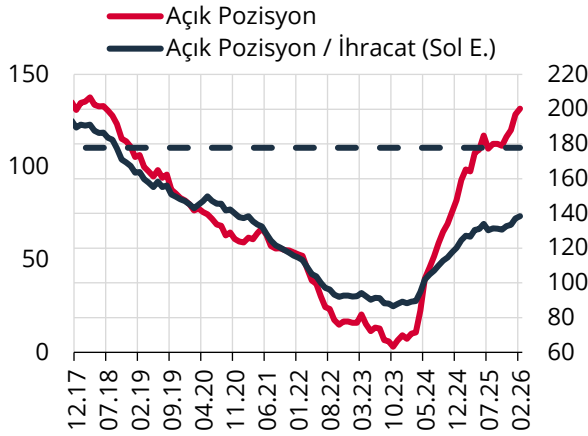
Grafik III.2.6: Reel Sektörün Yurt Dışı Kredileri ve Tahvil İhraçları (Milyar ABD Doları)**Grafik III.2.8: Reel Sektörün Finansal Borç ve Varlık Gelişimi (%)**

Dipnot: Finansal yükümlülükler reel sektörün yurt içi ve yurt dışından kullandığı krediler, leasing, faktöring borçları ve tahvil ihraçlarını içermektedir. Finansal varlıklar TL ve YP mevduatı ve menkul kıymetleri içermekte olup, yurt dışına doğrudan sermaye yatırımları ve ihracat alacakları dâhil edilmemiştir. 12 aylık birikimli GSYİH değerleri TCMB tarafından hesaplanmıştır. Son gözlem GSYİH verisi TCMB tahminidir. Hesaplamalarda ay sonu döviz alış kuru kullanılmıştır. 2026 yılı verisi 02.26 son gözlemini ifade etmektedir.

etmesi, genişleyen ihracat kapasitesinin döviz yükümlülüklerine kıyasla güçlü bir tampon işlevi gördüğünü teyit etmektedir.

YP kredi bakiyesinde 2023 yılı sonundan itibaren gözlenen artışın ihracat geliri durumuna göre hangi firmalar kaynaklı olduğu kur riski yönetimi açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda mikro verilerden faydalanarak her firma için bir "koruma rasyosu" hesaplanmış, bu hesaplamada firmaların son üç yılda gerçekleştirdikleri mal ihracatı gelirleri (doğal koruma) dikkate alınmıştır. Söz konusu ihracat gelirlerinin ilgili ay itibarıyla YP kredi bakiyesinden büyük olması durumunda firmalar "tam koruma", YP kredi bakiyesinin bir kısmını karşılıyor olması durumunda "kısmi koruma", mal ihracatı gelirin olmaması durumunda ise "korumasız" olarak sınıflandırılmıştır. Buna göre YP kredi bakiyesinde önceki iki sene (02.24 - 02.26) içerisinde gerçekleşen 81 milyar ABD doları tutarındaki artışın 21 milyar ABD dolarlık kısmı tam korumaya sahip firmalara kullanılan krediler kaynaklı olurken, 39 milyar ABD dolarlık kısmı kısmi korumaya sahip firmalar, 21 milyarlık ABD dolarlık kısmı ise herhangi bir koruması olmayan veya YP gelir bilgisine erişilemeyen firmalara kullanılan krediler kaynaklı olmuştur. YP kredi kullanan firmaların YP cinsi mal ihracatı gelirleri olmasa bile YP cinsi hizmet gelirlerinin de olabileceği dikkate alındığında, YP kredi riskinin büyük oranının tam veya kısmi doğal korumaya sahip firmalarda olduğu değerlendirilmektedir.

Grafik III.2.9: Reel Sektörün YP Pozisyonu (Milyar ABD Doları, %)

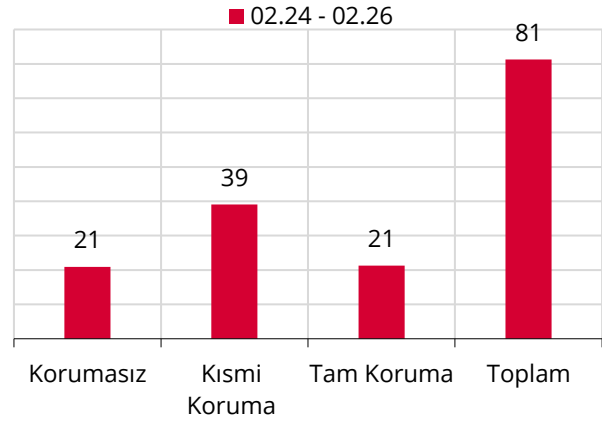

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 02.26

Dipnot: İhracat değerleri 12 aylık birikimli tutarların toplamını ifade etmektedir. Kesikli çizgi, Açık Pozisyon/İhracat oranınının 12.11-12.18 döneminin ortalamasını göstermektedir.

Grafik III.2.10: Reel Sektörün YP Pozisyonunun Doğal Korumaya Göre Değişimi (Milyar ABD Doları)

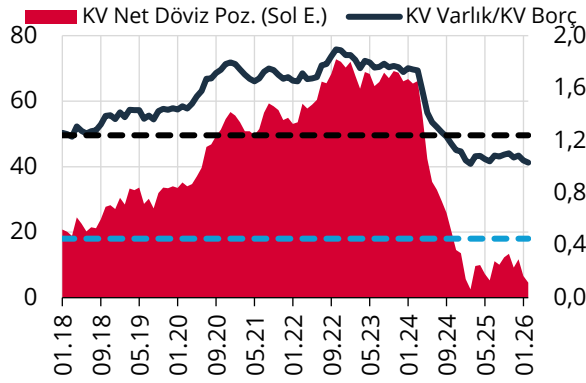

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, RM

Son Gözlem: 02.26

Dipnot: Koruma rasyosunun hesaplanmasında firmaların son üç yılda gerçekleştirdikleri mal ihracatı gelirleri dikkate alınmış, söz konusu ihracat gelirlerinin ilgili ay itibarıyla YP kredi bakiyesinden büyük olması durumunda firmalar "tam koruma", YP kredi bakiyesinin bir kısmını karşılıyor olması durumunda "kısmi koruma", mal ihracatı gelirin olmaması durumunda ise "korumasız" olarak sınıflandırılmıştır.

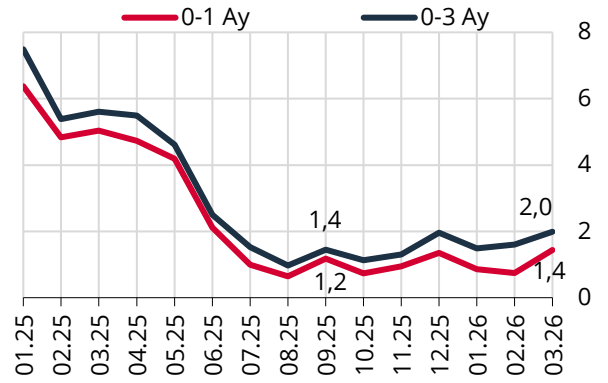
Reel sektörün kısa vadeli net YP pozisyonu tarihsel ortalamasının altında kalmaya devam etmektedir (Grafik III.2.11). Reel sektörün YP kredi kullanımını yükselen TL finansman maliyetleriyle birlikte 2024 yılı başından bu yana artarken, varlık tarafında YP mevduata yönelimin sınırlı kalması kısa vadeli net YP pozisyonundaki gerilemeyi beraberinde getirmiştir. Diğer yandan, 19 Temmuz 2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, yurt içi bankalar ve finansman şirketleri tarafından döviz ve altın cinsinden kullanılan kredilerde, kredinin anapara tutarı üzerinden yüzde 1 oranında Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) kesintisi uygulanmaya başlanması sonrasında firmaların kısa vadeli YP kredi kullanımları belirgin ölçüde azalmıştır (Grafik III.2.12).

Grafik III.2.11: Reel Sektörün Kısa Vadeli YP Pozisyonu (Milyar ABD Doları, Oran)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 02.26

Dipnot: Net döviz pozisyonu hesaplamalarına kur korumalı mevduat dâhildir. Kesikli çizgiler ilgili verinin 2012-2021 dönem ortalamasını göstermektedir. Grafiklerdeki KV kısaltması kısa vadeli ifadesi için kullanılmıştır.

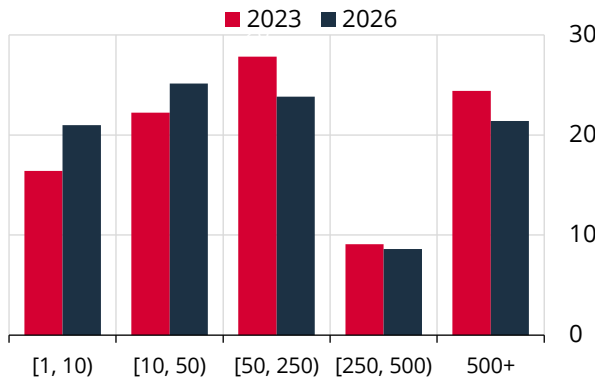
Grafik III.2.12: Kısa Vadeli YP Kredi Kullanımı (Akım, Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 03.26

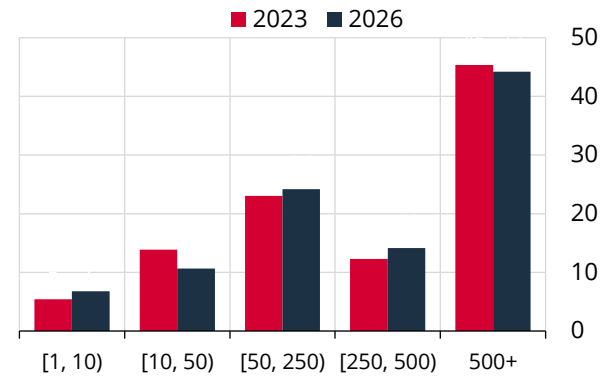
YP krediler büyük ölçekli firmalarda yoğunlaşırken, TL kredilerde küçük ölçekli firmaların aldığı pay artmıştır.

Firmaların çalışan sayısına göre sınıflandırılan ölçek büyüklüğüne göre TL ve YP kredilerden aldığı payların gelişimi mikro veri kullanılarak analiz edilmiştir. Buna göre, 2026 yılı itibarıyla 50'nin altında çalışana sahip nispeten küçük ölçekli firmaların TL ticari kredilerden aldığı payın arttığı görülmektedir (Grafik III.2.13). YP kredilerin ise yaklaşık yüzde 45'i 500 ve üzeri çalışana sahip büyük ölçekli kurumsal firmalarda yer almaktadır. Diğer taraftan 2023 yılına kıyasla firma ölçeğine göre YP kredi dağılımında önemli bir değişiklik olmamıştır. İhracat gelirleri ve finansal türev ürünler ile kur riskini yönetebilme potansiyeli güçlü olan kurumsal firmaların YP kredide yoğunluğu oluşturması finansal istikrarı destekleyen bir unsur olarak değerlendirilmektedir (Grafik III.2.14).

Grafik III.2.13: Çalışan Sayısına Göre Firmaların TL Krediden Aldığı Pay Gelişimi (%)

Kaynak: TCMB, SGK

Son Gözlem: 02.26

Grafik III.2.14: Çalışan Sayısına Göre Firmaların YP Krediden Aldığı Pay Gelişimi (%)

Kaynak: TCMB, SGK

Son Gözlem: 02.26

Dipnot: Çalışan sayısına göre yapılan sınıflamalarda firmaların ilgili yılın sonundaki çalışan sayıları baz alınmıştır. YP krediler yurt içinden kullanılan YP kredileri kapsamaktadır.

Reel sektörün TL finansal varlıklarındaki güçlü büyüme devam etmiştir.

Reel sektörün finansal varlıkları geçtiğimiz bir yılda yüzde 46'nın üzerinde artış kaydetmiş ve finansal varlıkların GSYİH'ye oranı da 1,1 puan artışla yüzde 18,8'e yükselmiştir (Tablo III.2.2). Reel sektörün varlık kompozisyonunda TL ticari mevduatın toplam varlıklardaki payı yüzde 51,2 iken 1 puan azalarak 2026 yılı mart ayı itibarıyla yüzde 50,2 olarak gerçekleşmiştir. YP mevduatın toplam varlıklardaki payı ise 3,3 puan düşüşle 2026 yılı mart ayı itibarıyla yüzde 29,1'e gerilemiştir. Yüksek seyreden TL cinsi reel getirilerin de etkisiyle TL

ticari mevduat son bir yılda yüzde 44 büyürken, YP ticari mevduatta büyüme yüzde 32 olmuştur. Reel sektör firma varlıkları arasında yatırım fonları yüzde 81 büyürken, yatırım fonlarının varlık kompozisyonundaki payı yüzde 17'ye yükselmiştir.

Tablo III.2.2: Reel Sektörün Finansal Varlıkları (Milyar TL, %)

	03.25		12.25		03.26		03.25 Pay	03.26 Pay	03.25- 03.26 Değişim (%)
	Milyar TL	Oran	Milyar TL	Oran	Milyar TL	Oran			
TL Ticari Mevduat	4.337,2	9,0	6.215,8	9,9	6.237,9	9,5	51,2	50,2	43,8
YP Ticari Mevduat	2.741,7	5,7	3.446,4	5,5	3.613,0	5,5	32,3	29,1	31,8
KKM Hesapları	106,3	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0			
(Milyar ABD Doları)	72,6	0,2	80,4	0,1	81,4	0,1			12,1
Kamu Borçlanma Araçları	71,8	0,1	169,8	0,3	170,6	0,3	0,8	1,4	137,6
Özel Sektör Borçlanma Araçları	189,7	0,4	357,0	0,6	344,2	0,5	2,2	2,8	81,4
Yatırım Fonları	1.138,1	2,4	1.997,0	3,2	2.063,8	3,1	13,4	16,6	81,3
Toplam Varlıklar	8.478,5	17,7	12.186,0	19,3	12.429,5	18,8	100,0	100,0	46,6

Kaynak: TCMB, MKK

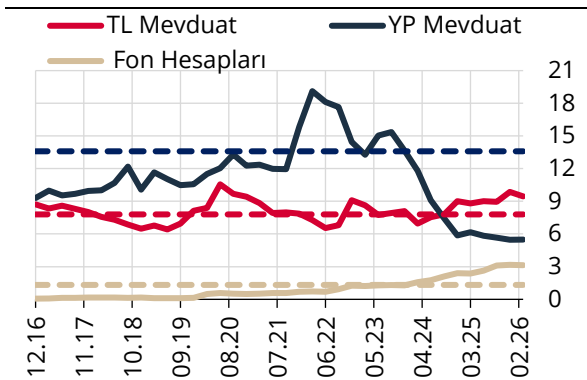
Son Gözlem: 03.26

Dipnot: Tabloya konu toplam varlıklar, reel sektörün sahip olduğu TL ve YP ticari mevduat, kamu ve özel sektör borçlanma araçları ve fon hesaplarından oluşmaktadır. Oran sütunları ilgili kalemin GSYİH'ye oranını göstermektedir. Pay sütunları reel sektörün ilgili kaleminin toplam varlıklar içerisindeki payını göstermektedir. Fon hesaplarındaki son çeyrek değeri MKK verisindeki artış dikkate alınarak projekte edilmiş değerdir. Son sütun, ilgili tutarların 03.25-03.26 dönemindeki yüzde değişimini göstermektedir. Reel sektör için raporlanan fon hesapları TL ve YP olarak ayrıştırılmadığı için TL ve YP varlıklara katkısı ayrı ayrı gösterilememiştir. Kapsam ve tanım farklılıkları nedeni ile TCMB Finansal Hesaplar Raporu'ndan farklılık gösterebilmektedir

Reel sektör finansal varlıkları içinde yatırım fonlarındaki büyüme devam ederken, TL mevduatın payı önemli ölçüde artmıştır.

Reel sektör firmalarının TL mevduatının GSYİH'ye oranı tarihsel ortalamasının (yüzde 7,8) üzerinde, YP mevduatın GSYİH'ye oranı ise KKM hesaplarındaki kapanışın da etkisiyle tarihsel ortalamasının (yüzde 13,6) altında yatay seyretmektedir (Grafik III.2.15). Toplam ticari mevduat içerisindeki TL ticari mevduatın payı, artan TL reel getiriler ve döviz kurunda sağlanan istikrarın etkisiyle tarihsel ortalamasının (yüzde 45,6) oldukça üzerindeki seviyelere ulaşmıştır (Grafik III.2.16).

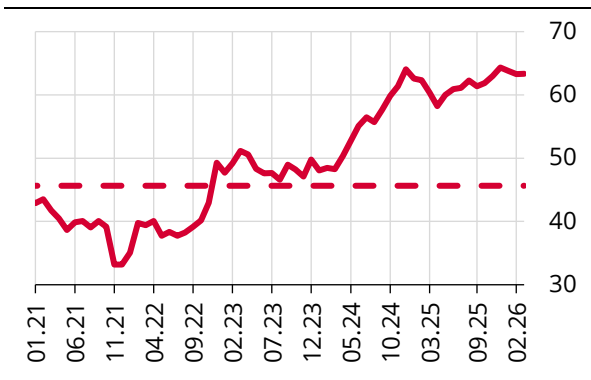
Grafik III.2.15: Ticari Mevduatın GSYİH'ye Oranı (%)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 03.26

Grafik III.2.16: Ticari Mevduatta TL Payı (%)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 03.26

Dipnot: YP mevduat KKM'nin sonlandığı tarihe kadar tüzel kişi KKM hesaplarını içermektedir. Kesikli çizgiler, ilgili oranların 01.21-12.24 dönemi ortalamalarını göstermektedir. TL ticari mevduat payı, tüzel KKM hesapları hariç TL ticari mevduatların toplam ticari mevduatlardaki oranını ifade etmektedir. Fon hesaplarındaki son çeyrek değeri MKK verisindeki artış dikkate alınarak projekte edilmiş değerdir.

Halka açık firmaların kârlılık ve likidite durumuna ilişkin göstergelerde bir miktar gerileme görülmektedir.

Firmaların kârlılık, likidite, borçluluk ve devir sürelerine ilişkin göstergelerin gelişimini değerlendirmek için Borsa İstanbul'a (BİST) kote firmaların 2022 yılı ve sonrası enflasyon muhasebesi uygulanmış bilanço ve gelir tablosu verileri incelenmiştir (Tablo III.2.3).

Tablo III.2.3: Enflasyon Muhasebesine Göre BİST Firmalarının Kârlılık, Likidite ve Borçluluk ve Devir Süresi Göstergeleri

Gösterge Türü	Göstergeler	Uzun Dönem Ortalama	2022	2023	2024	2025 Ç2	2025 Ç4	2026 Ç1
Kârlılık	FAVÖK/Aktif (%)	11,5	13,4	11,1	10,5	10,6	10,0	9,6
Kârlılık	FAVÖK/Net Satışlar (%)	11,9	11,9	12,7	10,9	11,2	11,2	11,2
Kârlılık	Net Kâr/Aktif (%)	5,2	8,3	7,7	2,9	1,5	1,3	1,5
Kârlılık	Net Kâr/Net Satışlar (%)	5,0	7,4	8,8	3,0	1,6	1,5	1,8
Kârlılık	FAVÖK/Aktif>%10 Firma Oranı	34,7	54,9	44,0	43,1	37,9	33,5	30,5
Kârlılık	Net Kar/Aktif>%10 Firma Oranı	20,5	29,7	24,5	12,6	13,7	7,8	7,3
Likidite	Likit Aktif Oranı (%)	23,7	24,2	23,6	20,1	19,9	19,7	18,7
Likidite	Likit Aktif Oranı>%20 Firma Oranı (%)	51,7	57,3	53,9	44,0	40,5	39,1	39,5
Borçluluk	Finansman Gideri Karşılama Oranı (FGKO)	2,6	2,5	2,0	1,6	1,1	1,5	1,5
Borçluluk	FGKO>1,5 Firma Oranı (%)	55,6	61,9	58,4	47,8	34,9	46,4	40,8
Devir Süresi	Stok Devir Süresi (Gün)	163	89	129	147	152	158	157
Devir Süresi	Alacak Tahsil Süresi (Gün)	93	70	77	73	81	76	78
Devir Süresi	Borç Ödeme Süresi (Gün)	155	109	144	128	136	133	130
Devir Süresi	Nakit Dönüşüm Süresi (Gün)	100	50	62	92	97	101	105
	Firma Sayısı		286	343	334	343	361	344

Dipnot: Hesaplamalara enflasyon muhasebesi yapan BİST'e kote firmalar dâhildir. Finansal göstergeler ilgili dönemin medyan değerlerdir. FAVÖK=Esas Faaliyet Kâr/Zararı + Amortisman Giderleri, FGKO=FAVÖK/Finansman Giderleri, Likit Aktif Oranı = (Hazır Değerler + Stok + Menkul Kıymet) / Aktif, Stokta Kalma Süresi=Ortalama Stoklar/Satışların Maliyeti*365, Alacak Tahsil Süresi=Ticari Alacaklar/Net Satışlar*365, Borç Ödeme Süresi=(Ticari Borçlar/(Bir Önceki Yıla Göre Stoklardaki Değişim + Satışların Maliyeti)) *365, Nakit Dönüşüm Süresi=(Stokta Kalma Süresi + Alacak Tahsil Süresi - Borç Ödeme Süresi) olarak hesaplanmaktadır. 2022, 2023 ve 2024 sütunları yıl sonu, 2025 ve 2026 sütunları yıllıklandırılmış değerlerdir. Rasyolar ağırlıklandırılmış değerlerdir. Solo rasyo hesaplamalarında uç değerler hesaplamaya dahil edilmezken, genele yaygınlığı gösteren hesaplamalarda tüm gözlemler dikkate alınmıştır. 2022-2026 sütunları enflasyon muhasebesi uygulanmış değerlerdir. Uzun dönem ortalaması ise 2011-2019 yıllarını kapsamakta olup, bu dönemde enflasyon muhasebesi uygulaması bulunmamaktadır.

Buna göre, genel olarak firma kârlılıkları uzun dönem ortalamalarının bir miktar altında seyretmektedir. 2025Ç4 itibarıyla firmaların faaliyet kâr marjları uzun dönem ortalamalarına yakınsarken, net kâr marjları yüzde 1,5 seviyelerindedir. Görece yüksek seyreden faaliyet kâr marjları firmaların operasyonel nakit akışlarının ve operasyonel kârlılığının sürdüğüne işaret etmektedir. 2026Ç1'de bir miktar toparlanmış olmakla birlikte, net kâr marjlarının düşük seyretmesinde ise artan finansman giderlerinin, diğer operasyon dışı kalemlerdeki artışların ve enflasyon muhasebesiyle birlikte oluşan net parasal pozisyon değişiminin etkili olduğu değerlendirilmektedir. Kârlılıktaki görünümün firmalar geneline yaygınlığını gösteren rasyolarda da benzer bir eğilim izlenmektedir. Faaliyet kârının aktive oranı yüzde 10'un üzerinde olan firmaların payı

2025Ç2'de uzun dönem ortalamasının üzerine çıkmakla birlikte yılın son çeyreğinde ve 2026Ç1'de yüzde 30'un üzerinde gerçekleşmiştir.

Likit aktif oranı 2023 yılından bu yana gerileyerek 2026Ç1 itibarıyla yüzde 18,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Likit aktif oranındaki gerilemede, sıkı finansal koşulların etkisiyle firmaların dış finansman yerine içsel kaynaklara yönelmesinin etkili olduğu değerlendirilmektedir. Firmalar genelinde likit varlıkların aktiflere oranı yüzde 20'nin üzerinde olan firma oranı ise 2026Ç1 itibarıyla yüzde 39-40 düzeyindedir.

Finansman gideri karşılama oranı (FGKO), sıkı finansal koşullar altında yüksek seyreden finansman maliyetlerinin etkisiyle uzun dönem ortalamasının altındadır. Bununla birlikte 2025Ç4 ve 2026Ç1'de FGKO toparlanmıştır. Firmaların nakit akışlarındaki gelişimi izlemek amacıyla stok devir süresi, alacak tahsil süresi, borç ödeme süresi ve nakit dönüşüm süresi hesaplanmıştır. Buna göre, stok devir sürelerinin uzayarak 2026Ç1 itibarıyla 157 güne ulaştığı, alacak tahsil sürelerinin bir miktar uzadığı, borç ödeme sürelerinin ise dalgalı seyrettiği gözlenmektedir. Nakit dönüşüm süreleri 2022 yılından bu yana artan finansman maliyetleri, talep kompozisyonundaki değişim ve ticari vadelerdeki uzama gibi nedenlerle uzayarak tarihsel ortalamasına yaklaşmıştır.